

передумовою для внесення коректив у запропоновану у статті методику визначення кадрової стратегії на основі моделі Shell/DPM.

Подальший розвиток одержаних у дослідженні результатів можна здійснювати шляхом модифікації інших матричних методів стратегічного аналізу, визначенні переваг та недоліків їх використання, їх результативності тощо. Це дасть змогу створити конкретну модель виробу кадрової стратегії з урахуванням впливу факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, специфіки функціонування тієї або іншої галузі.

Список використаної літератури

1. Thompson, A. A. Strategic Management: Concepts and Cases [Text] / A. A. Thompson, A. J. Strickland. — Ed. 11. — Boston: McGraw-Hill, 2007. — 1104 p.
2. Hichens R.E., Robinson S.J.Q. and Wade D.P. The Directional Policy Matrix: Tool for strategic Planning. Long Range Planning, Vol. 11, June 1978.
3. Вагнер І. Матриця спрямованої політики як один із методів стратегічного аналізу // Вісник Запорізького національного університету: Економічні науки. — № 2, 2010. — с. 9-14.
4. Місько Г. Методичні підходи до формування економічної стратегії підприємства з виробництва фруктових та овочевих соків // Вісник соціально-економічних досліджень. — № 3 (43), 2011. — с. 267-272.

*Бричко А.М., к.е.н.,
старший викладач кафедри економіки
Сумський національний аграрний університет
alinkasumy@rambler.ru*

ЗНАЧЕННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ КРАЇНИ

Розвиток сучасної економіки свідчить, що головним фактором, який сприяє руху будь-якої господарської системи є регіон. Саме на регіональному рівні відбувається відтворення продуктивних сил, розробляються та впроваджуються проекти соціально-економічного розвитку, вирішуються соціальні проблеми населення. Рівень економічного розвитку країни залежить від показників розвитку регіону та успішності проведення регіональної політики. Тому дослідження регіонального управління економічними процесами розвитку, формування нової

якості територіального управління стає надзвичайно важливим завданням, що стоїть перед керівниками різних рівнів.

Регіони виступають основою для забезпечення сталого соціально-економічного розвитку країни за рахунок того, що на рівні регіону відбувається початкове акумулювання та розподіл людського, інтелектуального та соціального капіталів, природних, матеріально-технічних, фінансово-кредитних та інших ресурсів. Тому стратегічне значення регіонального розвитку є одним із найвагоміших для забезпечення розвитку країни. Сутність регіонального управління полягає в цілеспрямованому впливі суб'єкта управління на об'єкт. Ефективність такого впливу залежить здебільшого від регіональної політики, яка «є органічною складовою загальнодержавної політики та спрямована на збереження територіальної цілісності держави і забезпечення всебічного розвитку регіонів» [1, с. 10].

Важливою складовою регіональної соціально-економічної політики та її реалізації є територіальний поділ в країні та науково обґрунтоване визначення рівня розвитку регіонів. Держава відіграє особливу роль в їх розвитку, забезпечує підтримку економічної й соціальної стабільності, захищає вітчизняних виробників на світових ринках, сприяє демократизації управління та інтеграції держави в європейські та інші структури тощо. Економічна складова є основою в розвитку регіональної політики будь-якої держави. Дослідження та урахування регіональних аспектів дозволяє належним чином регулювати економічні процеси розвитку держави, визначити сильні та слабкі сторони, сприятливі та загрозливі тенденції функціонування регіональних економічних систем.

Розвиток регіону є складовою загальної стратегії держави та сукупністю соціальних, економічних, екологічних, гуманітарних процесів у відповідних регіонах. Всі елементи розвитку регіону повинні розглядатися збалансовано на основі економічного потенціалу кожного регіону [2, с. 235-237]. Регіональна економічна політика не може розвиватися без планування, прогнозування соціально-економічних процесів у регіоні; створення і реалізації цільових

програм; розміщення продуктивних сил; політики розвитку регіональних виробничо-технологічних комплексів; інформаційного забезпечення.

На нашу думку, розвиток економічної системи регіону необхідно розглядати як сукупність дії внутрішніх та зовнішніх факторів на різних рівнях. Під зовнішніми факторами, що впливають на розвиток економічної системи регіону розуміємо наявність конкуренції на ринках, сировинної бази, стан та специфіку економічного потенціалу регіону, законодавчу базу держави та місцевих органів влади, політичну ситуацію в світі, в країні і в регіоні. До внутрішніх факторів відносимо стан підприємств в регіоні, їх рівень розвитку та організаційні методи управління, наявність трудових ресурсів, їх освіченість, кваліфікацію [3, с. 69].

Економічний стан розвитку держави свідчить, що для задоволення основних потреб населення необхідно задіяти весь потенціал розвитку окремих її регіонів [4, с. 65]. Для цього необхідно змінювати зовнішні умови, або внутрішні, створюючи при цьому певний механізм адаптації до постійно мінливих умов функціонування економіки певного регіону.

Щоб забезпечити перехід України до стійкого розвитку регіонів необхідно дотримуватись наступних принципів: максимально здійснювати орієнтацію на власні можливості, особливо природно-ресурсні умови, економічний, науково-технічний та інтелектуальний потенціал; проводити фінансову підтримку зі сторони МВФ та країн ЄС; використовувати програмно-цільове планування та розроблювати щорічні програми, плани і прогнози соціально-економічного розвитку; поєднувати державний вплив і ринкові регулятори розвитку економіки.

Принциповими рисами, що впливають на більш швидкий перехід нашої країни до регіонального розвитку є: вихід України з політичної та економічної кризи; державне регулювання процесу розвитку, максимальне використання наявного потенціалу економіки України, особливо її природо-сировинних ресурсів, виробничого, науково-технічного та інтелектуального потенціалу; врахування конкретної ситуації, в якій буде здійснюватися процес регіонального розвитку, визначення пріоритетів і включення їх до плану на кожний рік

відповідно до фінансових можливостей держави; поєднання державного впливу з ринковими формами розвитку, стимулювання якісних змін шляхом позачергового фінансування, кредитування, матеріально-технічного та валютного забезпечення, надання економічних пільг пріоритетам регіонального розвитку [5, с. 35].

Таким чином, розвиток країни безпосередньо пов'язаний з розвитком її регіонів – чим більше організовані й самостійні у прийнятті рішень будуть регіони, тим більше можливостей отримує країна для представництва на світовому ринку. Ефективність реалізації державної регіональної політики в дослідженні розвитку регіону базується на використанні системи інструментів правового, економічного, фінансового, організаційного, інформаційного, та іншого характеру. Не потрібно забувати про систему інструментів реалізації державної регіональної політики, основною метою яких є визначення пріоритетів регіонального розвитку, забезпечення максимального використання конкурентних переваг та мінімізації негативних факторів, а також узгодження загальнодержавних, регіональних та місцевих інтересів. В подальшому необхідно розроблювати методи і моделі стійкого стратегічного і тактичного планування з врахуванням принципів інноваційного, ситуаційного і антикризового менеджменту, що стануть поштовхом до реалізації концепції розвитку регіонів в наступні роки і десятиліття.

Список використаної літератури:

1. Гавкалова Н.Л. Управління регіональним розвитком: проблеми та перспективи: монографія / Н. Л. Гавкалова, Л. Й. Аведян, Г. М. Шумська та ін.; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Гавкалової Н. Л. – Х.: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013. – 400 с.
2. Варналій З. С. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети: монографія / З. С. Варналій /– К.: 2007. – 765 с.
3. Гриценко С. І. Моделювання стійкого розвитку економіки регіонів на основі транспортно-логістичних систем / С. І. Гриценко // Економічний вісник Донбасу. Наук. журнал. – № 2 (32), 2013. – С. 69.
4. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. академіка НАН України Б. Є. Патона. – К.: Державна установа „Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України”, 2012. – 72 с.

5. Кудріна О. Ю. Плюси та мінуси процесів розвитку сучасної регіональної промислової політики / О. Ю. Кудріна // Економічний вісник Донбасу. Наук. журнал. – № 2 (32), 2013. – С. 75.

*Валенюк Н.В.,
ст. викладач кафедри фінансів
Національна металургійна академія України
NatalyaValenik@i.ua*

ФІНАНСОВА СПРОМОЖНІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста [1].

В 2015 році розпочався процес добровільного об'єднання територіальних громад України. Саме він надасть можливість створити спроможні територіальні громади, які зможуть реально вирішувати питання місцевого значення, а не формально мати на це право.

Спроможна територіальна громада - територіальні громади сіл (селищ, міст), які в результаті добровільного об'єднання здатні самостійно або через відповідні органи місцевого самоврядування забезпечити належний рівень надання послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства, з урахуванням кадрових ресурсів, фінансового забезпечення та розвитку інфраструктури відповідної адміністративно-територіальної одиниці [2].

Головною складовою спроможної територіальної громади є її фінансова спроможність. Під фінансовою спроможністю територіальної громади можна розуміти здатність самостійно за рахунок власних джерел ефективно вирішувати питання місцевого значення, забезпечувати економічне зростання та підтримувати конкурентоздатність. Саме фінансова спроможність є головною умовою створення об'єднаних громад.

У Дніпропетровській області, де першими в Україні ухвалили перспективний план формування територій громад, згідно з яким у 22 районах області замість 348 органів місцевого самоврядування планується створення 89